



Gemeente Aalsmeer

COLLEGEVOORSTEL

Zaaknummer: Z23-063486

Datum: 31 oktober 2023
Portefeuillehouder: wethouder mr. L.B. Kabout

Behandelend ambtenaar:
P. Boers
020 - 5407701
p.boers@aalsmeer.nl

Onderwerp

Nota 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken, Strategienota Sociaal Domein 2024-2027'

Besluit

1. In te stemmen met de nota 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken, Strategienota Sociaal Domein 2024-2027';
2. de raad voor te stellen te besluiten:
 1. de nota 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken, Strategienota Sociaal Domein 2024-2027' vast te stellen als richtinggevend strategisch beleidskader voor het vormgeven van de Aalsmeerse kernopgaven, ambities en uitvoeringsplannen;
 2. de nota 'De Kracht van Aalsmeer, Strategie Sociaal domein 2019-2023' in te trekken;
 3. de nota 'AalsMeer Bewegen 2015-2018, Actualisatie sportnota 2010-2014' als vigerend sportbeleid (besluit B&W 18 september 2018) in te trekken;
 4. de nota 'Actualisatie Cultuurbeleid 2020' (besluit B&W 25 februari 2020) in te trekken.

Samenvatting

Aalsmeer wil een samenleving waarin inwoners zich gezien voelen, naar elkaar omkijken, zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en zorg en hulp krijgen als dit nodig is. Zo kunnen ze naar vermogen mee doen aan onze samenleving. Om dit doel te bereiken heeft Aalsmeer drie kernopgaven geformuleerd en deze uitgewerkt in tien ambities met onderliggende acties. Hiermee voldoet Aalsmeer tevens aan de eisen die de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet en de Participatiewet stellen. Sport, kunst en cultuur maken integraal onderdeel uit van deze nieuwe strategie nota: nieuw beleid op deze gebieden is opgenomen. Daarom is het passend het 'oude' beleid op sport, kunst en cultuur in te trekken, evenals de strategienota sociaal domein 2019-2023.

Deze nieuwe strategienota sociaal domein is opgesteld conform de door de gemeenteraad vastgestelde Procesnotitie Strategienota Sociaal Domein (december 2023). Een raadswerkgroep heeft gewerkt aan de indicatoren die zijn opgenomen in de nota. We evalueren de strategische nota de tweede helft van 2025.

Uitgangspunt van het college is dat uitgaven in het sociaal domein binnen de beschikbare budgetten blijven. Het financiële meerjarenbeeld staat echter onder druk, waardoor we (nieuwe) lastige keuzes in de toekomst niet kunnen uitsluiten. Het realiseren van de ambities in deze nota past binnen de bestaande budgettaire kaders. Wel zien we risico's zoals de uitname uit het gemeentefonds in verband met het loslaten van het vaste abonnementstarief van de Wmo.

Doel

Een samenleving waarin inwoners zich gezien voelen, naar elkaar omkijken, zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en zorg en hulp krijgen als dit nodig is. Zo kunnen ze naar vermogen mee doen aan onze samenleving.

Prestatie

Om het doel van het sociaal domein te bereiken heeft het college drie Aalsmeerse kernopgaven geformuleerd:

1. Gezond en gelukkig leven makkelijker maken
2. Kansengelijkheid vergroten
3. Bestaanszekerheid bevorderen

Om deze drie kernopgaven vorm te kunnen geven zijn tien ambities geformuleerd die bijdragen aan het behalen van deze kernopgaven:

1. Fit en gezond blijven
2. Leren en verbinden door kunst en cultuur
3. Veilig, gezond en kansrijk opgroeien en ontwikkelen
4. Je goed voelen, welzijn en ontmoeten in je eigen wijk
5. Elkaar helpen
6. Werken en financiële zelfredzaamheid
7. Wonen en zorg combineren
8. Iedereen kan en mag meedoen in Aalsmeer
9. Hulp bieden die nodig is
10. Experimenteren en innoveren

Alle acties die in de deze strategienota benoemd worden sluiten hierop aan. De uitkomsten van participatie, de evaluaties en trends en ontwikkelingen vormen de basis voor de ambities en acties.

In haar rapport Onderzoek naar sturing in het Sociaal Domein in de gemeente Aalsmeer van oktober 2020, concludeert de rekenkamer dat Aalsmeer de afgelopen jaren geen duidelijk sturingsinformatie op het sociaal domein heeft gehad. De gemeente realiseert zich dat het sociaal domein zich moeilijk laat meten, maar dat dit niet onmogelijk is. Aalsmeer is ook niet de enige gemeente die worstelt met sturing in het sociaal domein en meetbaar beleid.

Een raads werkgroep heeft uitgezocht hoe de raad beter zou kunnen sturen met behulp van indicatoren en kwalitatieve informatie. De raads werkgroep heeft het 4R-model van Robert Simon vertaald naar Aalsmeer en indicatoren opgesteld. Het college heeft dit model en deze indicatoren in het nieuwe beleid opgenomen. Naast indicatoren wordt ook verdiepend klantervaringsonderzoek uitgevoerd.

Voorgeschiedenis en context

Het huidige beleid voor het sociaal domein bestaat uit een aantal nota's. De belangrijkste is 'De Kracht van Aalsmeer, Strategie Sociaal domein 2019-2023, waarmee de gemeente invulling heeft aan de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet en de Participatiewet. Daarnaast heeft de gemeente de nota 'Aalsmeer Bewegen 2015-2018, Actualisatie sportnota 2010-2014', welke vigerend beleid is door het B&W besluit van 18 september 2018 en de Actualisatie Cultuurbeleid 2020 (B&W besluit van 25 februari 2020). Op het gebied van Sport, kunst en cultuur heeft de gemeente geen wettelijke verplichting. De huidige Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen laat gemeente veel ruimte voor lokale invulling. Vanaf 2025 krijgen gemeenten een wettelijke taak (zorgplicht) ten aanzien van een volwaardige bibliotheek. Aalsmeer heeft een vigerende bibliotheekvisie die in 2024 vernieuwd wordt.

Daarnaast heeft de gemeente wettelijke verplichtingen voor beleid op het gebied van Schuldhulpverlening en inburgering. Hiervoor heeft Aalsmeer de afgelopen jaren kaderstellende nota's vastgesteld die momenteel nog actueel zijn. In dit nieuwe strategische beleid worden deze benoemd. De komende jaren zullen deze vernieuwd worden zodra dit nodig is (- ter besluitvorming aan de raad aangeboden worden).

Voorafgaand aan deze Strategienota Sociaal Domein heeft de gemeenteraad in december 2023 de Procesnotitie Strategienota Sociaal Domein vastgesteld. Hiermee is het proces om

te komen tot deze nota vastgelegd. Ook heeft de raad in deze procesnotitie enkele uitgangspunten voor het nieuwe beleid vastgesteld. Deze uitgangspunten heeft het college uitgewerkt in de strategienota en/of gelden als uitgangspunt voor de uitvoering hiervan.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

In de huidige tijd gebeurt er veel in de wereld. Nederland heeft hierdoor te maken met diverse uitdagingen en ook in Aalsmeer hebben en krijgen we te maken met diverse maatschappelijke opgaven. Dit en het nieuwe raadsakkoord vraagt om nieuw en aangepast (kaderstellend) beleid voor het sociaal domein. Daarbij heeft de gemeente de wettelijke plicht periodiek haar beleid op het sociaal domein te herijken.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

Deze nota is tot stand gekomen op basis van participatie. Het college heeft op basis van alle ontvangen input keuzes afgewogen en vervolgens dit beleid opgesteld. Het raadsprogramma 2022-2026 'Aan de slag voor Aalsmeer' vormde hiervoor de basis, met onderdelen als 'Doen wat nodig is', meer aandacht voor welzijn en welbevinden en passende vormen van participatie. Tegelijkertijd bleken onderdelen van het huidige beleid. Onderdelen van het bestaand beleid die goed bleken te werken heeft het college willen behouden om voor te kunnen zetten onder de nieuwe strategienota. Dit alles heeft geleid tot het voorliggende nieuwe beleid. Het is mogelijk onderdelen van dit beleid te intensiveren, wat meer kosten met zich mee zal brengen, of juist af te zwakken. Het college is van mening dat het voorgestelde nieuwe beleid de onderdelen bevat in de mate die Aalsmeer nu nodig heeft.

Participatie

In de Procesnotitie Strategienota Sociaal Domein (december 2023) is de participatieaanpak voor deze nota vastgesteld. Deze onderdelen betroffen: advisering door de Adviesraad Sociaal Domein maakte, een brede conferentie, diverse ambtelijke en bestuurlijke gesprekken en het breed uitzetten van de conceptnota onder stakeholders en belangstellenden (inclusief het ter kennisname sturen aan de gemeenteraad). Aanvullend hierop heeft het college onder enkele onderwerpen advies ingewonnen bij de Kinderraad en heeft ze een online peiling onder jongeren gehouden.

Kantekeningen en risico's

De uitvoering van deze nota geeft Aalsmeer vorm samen met de AA-organisatie. Deze nota kan niet worden uitgewerkt en ingevuld als ze niet past binnen de geldende afspraken en voor Aalsmeer beschikbare capaciteit. De AA-organisatie heeft de zogenoemde 'Uitvoeringstoets' uitgevoerd en is tot de conclusie gekomen dat het in deze nota voorgestelde beleid uitvoerbaar is binnen de geldende afspraken.

Financiën

Uitgangspunt van het college is dat uitgaven in het sociaal domein binnen de beschikbare budgetten blijven. Het financiële meerjarenbeeld staat echter onder druk, waardoor we (nieuwe) lastige keuzes in de toekomst niet kunnen uitsluiten. Het realiseren van de ambities in deze nota past binnen de bestaande budgettaire kaders. Wel zien we risico's zoals de uitname uit het gemeentefonds in verband met het loslaten van het vaste abonnementstarief van de Wmo.

De financiële druk op het sociaal domein blijft de komende jaren groot. De vraag naar jeugdzorg kent nog steeds een wisselend beeld waardoor de kosten ook niet stabiel zijn. Prijsstijgingen door inflatie bij zorgleveranciers spelen binnen het gehele sociaal domein een significante rol.

Om een toekomstbestendig stelsel van ondersteuning en aanbod mogelijk te maken binnen strakke financiële kader, hebben we in deze nota keuzes moeten maken op het gebied van individuele Wmo-voorzieningen en jeugdzorg. In de uitwerking van deze nota zullen we waar nodig prioriteiten moeten blijven stellen en keuzes moeten maken.

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

De nieuwe Strategienota Sociaal Domein wordt gepubliceerd via de gebruikelijke kanalen.

In het nieuw Strategienota Sociaal Domein zijn acties opgenomen, waaronder het opstellen van diverse uitvoeringsplannen. In de Procesnotitie Strategienota Sociaal Domein is vastgelegd dat er een

er een aantal onderwerpen zijn waarvoor het college een uitwerkingsplan maakt, waarbij het niet wenselijk is te wachten tot het nieuwe op het raadsprogramma gebaseerde strategische beleid is vastgesteld. Deze plannen zijn in 2023 opgesteld. Dit kon onder de vastgestelde kaders (huidige strategienota sociaal domein). Na vaststelling van de nota kunnen de overige uitvoeringsplannen en acties opgesteld en/of uitgevoerd worden. Zoals in de procesnotitie en de strategische nota opgenomen zal de raad bij een deel van deze uitvoeringsplannen vooraf gevraagd worden om input te leveren op het onderwerp.

Evaluatie

De nota kent een evaluatie die uit twee stappen bestaat:

- 1) We evalueren de strategische nota de tweede helft van 2025. De ervaringen uit deze bestuursperiode kunnen dan worden meegegeven voor de volgende bestuursperiode;
- 2) In de uitvoeringsplannen nemen we op in hoeverre en wanneer we deze evalueren. Bij de evaluaties betrekken we zoveel mogelijke professionals en inwoners.

Duurzaamheidsaspecten

N.v.t.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel Strategienota Sociaal Domein 2024-2027
2. Omzien naar elkaar, verbinden en versterken, Strategienota Sociaal Domein 2024-2027
3. Infographic Strategienota Sociaal Domein 2024-2027
4. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein
5. Reactie college op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein

Behandeld in B&W-vergadering

31 OKT 2023, nr 12

Besluit B&W

Conform advies